

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ ARTYLERII
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

~~WYKAZ DZIAŁAŃ~~

Egz. Nr **601**

ptk dypl. Kazimierz KAGANIEC

**Temat: ORGANIZACJA DZIAŁAŃ BOJOWYCH
DYWIZJONU RAKIET TAKTYCZNYCH**

(Skrypt)

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI
im. gen. br. K. Świerczewskiego

29442

29442

REMBERTÓW

WRZESIEŃ

1964

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ ARTYLERII
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

~~WYKAZ SPISZCZYNIA~~

Egz. Nr 601

płk dypl. Kazimierz KAGANIEC

**Temat: ORGANIZACJA DZIAŁAŃ BOJOWYCH
DYWIZJONU RAKIET TAKTYCZNYCH**

(Skrypt)

023442

ARCHIWUM
SILJOTSKI SZK. W. ARTYLERII
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII
im. gen. br. K. Świerczewskiego

29442

29442

2

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni Karola Świerczewskiego

ODDZIAŁ ARTYLERII
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

Przeł. prot. 12357

"ZATWIERDZAM"
SZEŃ KATEDRY TAKTYKI WOJSK
RAKIETOWYCH I ARTYLERII

~~WYB. SPEC. ZNACZENIA~~
egz.nr..001

płk dypl. prof. J. STACHOWSKI

płk dypl. Kazimierz KAGANIEC

"ORGANIZACJA DZIAŁAŃ BOJOWYCH DYWIZJONU RAKIET
TAKTYCZNYCH"

/skrypt/

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

29442

SPIS TRESCI

1. Zasady ogólne.
2. Przygotowanie i przeprowadzenie rekonesansu oraz postawienie zadań bojowych pododdziałom.
3. Organizacja topogeodezyjnego, meteorologicznego, balistycznego i technicznego przygotowania strzelania.
4. Planowanie ognia i przesunięć /manewru/.

Bibliografia.

1. Zasady ogólne

Organizacja działań bojowych dywizjonu rakiet taktycznych obejmuje całokształt przedsięwzięć związanych z przygotowaniem pododdziałów i ich sprzętu do wykonania otrzymanych lub przewidywanych zadań ogniowych oraz jest jednym z zasadniczych obowiązków dowódcy i sztabu dywizjonu.

Działania bojowe dywizjonu mogą być organizowane w okresie przygotowawczym lub w toku działań bojowych. Okres przygotowawczy może mieć miejsce wówczas, gdy np. dywizja będąca w drugim rzucie armii organizuje natarcie z rejonów wyjściowych położonych w głębi. Przykładowym wypadkiem organizacji działań bojowych dywizjonu w toku walki może być przechodzenie dywizji do obrony w wyniku niepomyślnego przebiegu boju spotkaniowego.

Pracę związaną z organizacją działań dywizjonu rozpoczyna się zwykle z chwilą otrzymania zadania bojowego od dowódcy artylerii dywizji. Niektóre przedsięwzięcia w tym względzie mogą być realizowane jeszcze przed otrzymaniem zadania bojowego, w miarę napływania zarządzeń przygotowawczych i szeregu innych danych.

Podczas stawiania zadań dowódca artylerii dywizji, zależnie od konkretnej sytuacji i czasu, może dowódcy dywizjonu podać:

- ostatnie wiadomości o nieprzyjacielu, zwłaszcza możliwości użycia przez niego środków masowego rażenia oraz dane o obiektach, które mogą być niszczone /obezwładniane/ przez dywizjon;
- wiadomości o położeniu, działaniu i zadaniach dywizji;
- zadania ogniowe dywizjonu z podaniem: charakteru i numerów celów, na które ma być wykonany ogień rakietami z ładunkami jądrowymi i chemicznymi, ich współrzędnych i wysokości bezwzględnej, numerów rakiet, rodzaju i wysokości wybuchów oraz czasu wykonania uderzenia /czasu gotowości/ do każdego celu;
- zadania baterii dyżurnej;
- rejon /rejony/ stanowisk startowych, sposób i czas jego zajęcia /droga, kolejność wymarszu oraz czas przybycia na stanowiska wyczekiwania/, czas gotowości do otwarcia ognia ze stanowisk startowych;

- sposób przesunięcia dywizjonu w toku walki;
- sposób zaopatrywania dywizjonu w rakiety;
- miejsce SD dowódcy AD, czas jego zajęcia i ós przesunięć oraz sposób utrzymania łączności z dowódcą AD;
- terminy składania meldunków.

Oprócz tego dowódca artylerii dywizji /oficerowie sztabu AD/ może wydać dowódcy dywizjonu wytyczne dotyczące zabezpieczenia bojowego działań dywizjonu - a mianowicie do:

- organizacji ubezpieczenia bezpośredniego i samoobrony;
- obrony przed bronią masowego rażenia;
- maskowania dywizjonu

oraz wytyczne do inżynierskiej rozbudowy stanowisk. Wytyczne te dowódca artylerii dywizji wydaje ustnie lub przez swój sztab w formie zarządzeń.

Na podstawie tych danych w zakresie organizacji działań bojowych, dowódca dywizjonu przy współudziale swego sztabu powinien:

- przeanalizować zadanie, ocenić położenie, określić jakie przedsięwzięcia należy wykonać w celu przygotowania dywizjonu do działań i terminy ich wykonania, a na tej podstawie wydać podwładnym niezbędne zarządzenia przygotowawcze;
- przeprowadzić lub zorganizować rekonesans, postawić podwładnym zadanie bojowe oraz wydać im niezbędne wytyczne do rozwinięcia dywizjonu w ugrupowanie bojowe, inżynierskiej rozbudowy poszczególnych jego elementów oraz do bojowego i materiałowo-technicznego zabezpieczenia działań;
- zorganizować dowodzenie i kierowanie ogniem dywizjonu oraz sprawdzić gotowość dywizjonu do wykonania stojących przed nim zadań i zameldować dowódcy artylerii dywizji o osiągnięciu gotowości.

Analizę zadania należy dokonywać odrazu w czasie wysłuchiwanie zadań bojowych stawianych dowódcy dywizjonu przez przełożonego lub bezpośrednio po ich otrzymaniu.

W czasie analizy zadania dowódca dywizjonu powinien zapoznać się z aktualnym położeniem i nowym zadaniem bojowym dywizji oraz szczegółowo rozpatrzyć zadania ogniowe dywizjonu i sposób ich wykonania.

Po przeanalizowaniu zadania dowódca dywizjonu określa, jakie przedsięwzięcia należy zrealizować natychmiast w celu jak najszybszego przygotowania pododdziałów do dalszych działań, ocenia czas przeznaczony na organizację działań, a w wypadkach koniecznych wydaje odpowiednie zarządzenie dla sztabu dywizjonu i zainteresowanych dowódców.

Przy ocenie czasu rozpatruje się:

- termin gotowości dywizjonu;
- wpływ posiadanego czasu na organizację działań bojowych dywizjonu;
- zakres niezbędnych prac i możliwości ich wykonania;
- podział czasu ogólnego dla podwładnych i siebie.

W wyniku oceny czasu dowódca dywizjonu powinien dokonać podziału czasu na realizację podstawowych przedsięwzięć, jak na przykład:

- przygotowanie i przeprowadzenie rekonesansu oraz postawienie zadań bojowych;
- wykonanie prac topogeodezyjnych;
- inżynierska rozbudowa elementów ugrupowania bojowego;
- organizacja dowodzenia i kierowania ogniem;
- rozwinięcie dywizjonu i przygotowanie pododdziałów do wykonania zadań ogniowych;
- kontrola gotowości dywizjonu.

Na ocenę położenia nie wydziela się oddzielnego czasu, bo poszczególne elementy oceny rozpatrywane są podczas realizacji konkretnych przedsięwzięć.

2. Przygotowanie i przeprowadzenie rekonesansu oraz postawienie zadań bojowych pododdziałom

Rozwinięcie dywizjonu w ugrupowanie bojowe w wyznaczonym rejonie stanowisk startowych z reguły poprzedzane jest rekonesansem.

Celem rekonesansu może być rozpoznanie dróg marszu, rozpoznanie rejonu stanowisk startowych i ocena warunków rozwinięcia dywizjonu w ugrupowanie bojowe i możliwości dokonywania manewru, ostateczne sprecyzowanie decyzji odnośnie ugrupowania bojowego dywizjonu, zakresu i kolejności wykonania prac topogeodezyjnych i inżynierskich oraz ułożenie zagadnień związanych z zabezpieczeniem bojowym działań.

Rekonesans przeprowadza grupa rekonesansowa wysyłana zgodnie z rozkazem dowódcy dywizjonu.

Skład grupy rekonesansowej, zakres zadań i kolejność jej pracy zależą od sytuacji bojowej i posiadanego czasu, a ustala je każdorazowo dowódca dywizjonu.

Na czele grupy rekonesansowej dywizjonu w warunkach istnienia okresu przygotowawczego może stać osobiście dowódca dywizjonu lub jego zastępca do spraw liniowych.

W skład grupy rekonesansowej, jeżeli jej dowódcą jest dowódca dywizjonu mogą wchodzić: zastępca dowódcy d/s technicznych i uzbrojenia lub dowódca plutonu obsługi technicznej z paroma ludźmi z drużyny dowozu i przekładownia, szef łączności z odpowiednimi środkami łączności, zapewniającymi łączność dowódcy grupy rekonesansowej z dywizjonom /z dowódcą lub z szefem sztabu/ oraz z uczestnikami grupy rekonesansowej, kwaternistrz lub jego przedstawiciel, lekarz, instruktor chemiczny, dowódca pododdziału ochrony, dowódca pododdziału saperów lub maszyn inżynierskich /o ile został dywizjonowi przydzielony/, grupy rekonesansowe baterii /jedna bateria z autotopografem/.

Jeżeli rekonesans będzie prowadzony pod dowództwem dowódcy dywizjonu, wówczas dowódca dywizjonu wydaje szefowi sztabu wytyczne do przygotowania grupy rekonesansowej. Wytyczne te mogą obejmować następujące zagadnienia:

- czas przeprowadzenia rekonesansu;
- skład grupy rekonesansowej oraz jej wyposażenie;
- miejsce zbiórki grupy rekonesansowej oraz czas wyruszenia grupy.

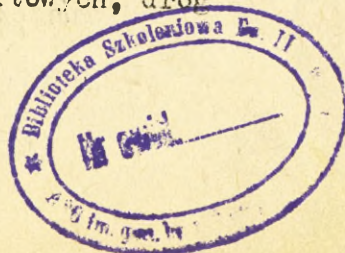
Szef sztabu powiadamia uczestników grupy rekonesansowej o zadaniu, dopilnowuje ich zbiórki, kontroluje wyposażenie oraz melduje dowódcy o gotowości grupy rekonesansowej do wymarszu.

W międzyczasie dowódca dywizjonu, jako dowódca grupy rekonesansowej, przy współudziale oficerów sztabu, przygotowuje plan rekonesansu i przygotowania topogeodezyjnego oraz inżynierskiego rejonu stanowisk startowych. Plan składa się z odpowiednio przygotowanej mapy dowódcy oraz z notatek.

Na mapę dowódcy, na której wrysowane są wszystkie dane otrzymane od dowódcy artylerii dywizji - powinny być wrysowane dodatkowo następujące elementy: marszruta do rejonu stanowisk startowych z zaznaczeniem punktów, w których może zachodzić konieczność wystawienia siłami dywizjonu posterunków regulacji ruchu, miejsce, w którym dowódca grupy rekonesansowej postawi zadania uczestnikom grupy, miejsce zbiórki uczestników grupy po zakończeniu prac, przypuszczalne położenie stanowisk wyczekiwania i stanowisk startowych baterii, punktu obsługi technicznej, stanowiska dowodzenia dywizjonu, punktu kawatermistrzowskiego, drogi manewru między poszczególnymi elementami ugrupowania bojowego dywizjonu,

W notatkach powinny być ujęte wszystkie zagadnienia odpowiednio skalkulowane i ułożone w kolejności pozwalającej dowódcy grupy rekonesansowej szybko i konkretnie postawić zadania członkom grupy. Notatki powinny ujmować również osobisty plan pracy dowódcy grupy w rejonie stanowisk startowych. Na przykład kolejne czynności, rozpatrywane zagadnienia, miejsce i czas ich realizacji, a nawet punkty rozkazu lub zarządzeń czy wytycznych. Wytyczne dla uczestników rekonesansu mogą być przykładowo wydane w następującej kolejności.

- zadania grup rekonesansowych baterii z podaniem miejsc stanowisk wyczekiwania i stanowisk startowych, dróg manewru, kierunku zasadniczego;

- zadania do rozpoznania punktu obsługi technicznej z podaniem rozmieszczenia zespołów roboczych plutonu obsługi technicznej, dróg manewru;
- zadania do rozpoznania punktu dowodzenia i punktu medycznego dywizjonu;
- zadania do rozpoznania punktu gospodarczego dywizjonu;
- zadania dla szefa łączności odnośnie utrzymania łączności w czasie rekonesansu;
- zadania dla autotopografu z podaniem kolejności i czasu pracy w poszczególnych bateriach, drogi przejazdu do punktów pracy;
- zadania dla dowódcy pododdziału saperów /maszyn inżynierskich/ z podaniem kolejności zakresu i czasu zakończenia prac w poszczególnych pododdziałach dywizjonu;
- zadania dla dowódcy pododdziału ochrony;
- miejsce i czas zatwierdzenia myśliwów przez poszczególne grupy;
- miejsce i czas zbiórki po zakończeniu prac.

Gdy rekonesans stanowisk startowych dywizjonu prowadzony będzie pod dowództwem wyznaczonego oficera /taki wariant w obecnych warunkach należy uważać za zasadniczy/, wówczas dowódca dywizjonu wywie do siebie tego oficera i stawia mu zadanie.

Podczas stawiania zadań dowódcy grupy rekonesansowej - dowódcy dywizjonu, w zależności od konkretnych potrzeb, może polegać:

- ostatnie wiadomości o nieprzyjacielu i położeniu wojsk własnych;
- skład grupy rekonesansowej oraz przydzielone siły i środki;
- rejon zbiórki i czas wyruszenia grupy rekonesansowej;
- drogi marszu i rejon stanowisk startowych, wyznaczone do rekonesansu oraz prawdopodobne rejonu rozminięcia dywizjonu w ugrupowanie bojowe z marszu;
- sposób oznaczania marszrut i dróg obrotów;
- sposób utrzymania łączności przez grupę rekonesansową ze sztabem dywizjonu;

- przewidywane ugrupowanie dywizjonu, zakres prac, kolejność i termin zakończenia rekonesansu;
- zakres, kolejność i sposób wykonania oraz terminy gotowości dowiązania topogeodezyjnego i inżynierskiej rozbudowy elementów ugrupowania bojowego dywizjonu;
- terminy i sposób meldowania o wynikach prac;
- czas, miejsce i sposób spotkania pododdziałów dywizjonu.

W czasie przejazdu do wyznaczonego rejonu stanowisk startowych praca grupy rekonesansowej polega na: określeniu stanu dróg, a szczególnie mostów i przepraw; wyborze /w razie potrzeby/ dróg obejścia odcinków niemożliwych lub trudnych do przebycia; wystawieniu w takich wypadkach znaków orientacyjnych lub posterunków regulacji ruchu.

O wszystkich poważniejszych przeszkodach stwierdzonych w czasie przejazdu i o przedsięwziętych środkach w celu maksymalnego uniezależnienia się od nich, należy natychmiast meldować przełożonemu.

Po przybyciu do rejonu stanowisk startowych dowódca grupy rekonesansowej orientuje uczestników rekonesansu w terenie, ustala granice rejonu wyznaczonego dla dywizjonu, wskazuje przewidywane rejony ugrupowania bojowego baterii, miejsce stanowiska dowodzenia dywizjonu, rejon rozwinięcia plutonu obsługi technicznej i miejsce punktu gospodarczego dywizjonu. Następnie podaje kolejność wyboru miejsc rozmieszczenia poszczególnych elementów ugrupowania bojowego baterii i sposób ich dowiązania, kolejność i zakres prac inżynierskiej rozbudowy elementów ugrupowania bojowego dywizjonu. W końcu wyznacza miejsce i czas spotkania się z przedstawicielami poszczególnych elementów ugrupowania bojowego dywizjonu w celu przyjęcia meldunków o wykonaniu prac.

Po otrzymaniu wytycznych od dowódcy grupy rekonesansowej, dowódcy baterii /dowódcy zespołów obsługi wyrzutni/ i zastępcy dowódcy dywizjonu d/s technicznych i uzbrojenia /dowódca plutonu obsługi technicznej/

oraz kwatermistrz /przedstawiciel aparatu kwatermistrzowskiego/ przystępują do rekonesansu swoich rejonów.

Dowódca grupy rekonesansowej może z pozostałym stanem grupy wybierać miejsce stanowiska dowodzenia dywizjonu, dywizjonowego punktu medycznego i elementów ubezpieczenia oraz kieruje działalnością całej grupy. Bada warunki wykonania prac topogeodezyjnych i warunki organizacji łączności. Sprawdza sieć dróg i możliwości manewru poszczególnych baterii między punktem obsługi technicznej oraz stanowiskami wyczekiwania i stanowiskami startowymi.

Podczas wyboru stanowisk startowych i stanowisk wyczekiwania oraz miejsc rozmieszczenia punktów dowodzenia i posterunków meteorologicznych przedstawiciel każdej baterii powinien:

- zapoznać się z całością wycinka terenu w wyznaczonym mu na podstawie mapy rejonie;
- wybrać miejsce stanowiska wyczekiwania, stanowisk startowych, punktu dowodzenia i posterunku meteorologicznego;
- rozpoznać i ocenić drogi manewru między stanowiskiem wyczekiwania i stanowiskami startowymi oraz ich stan.

Do wyboru każdego stanowiska startowego należy:

- oznaczyć kółkami w terenie stanowisko wyrzutni i punkt stania kolimatora;
- wybrać punkty ustalenia dla wyrzutni, a w razie potrzeby wytyczyć kierunki do pracy w nocy;
- wykonać przygotowanie topogeodezyjne;
- wykonać niezbędne prace związane z maskowaniem stanowiska;
- wybrać i wykonać szczeliny do ukrycia stanu osobowego oraz okopy do samoobrony.

Na stanowisku wyczekiwania, oprócz tego wybiera się ukrycie dla wyrzutni i źródło wody. Zasadnicza różnica między stanowiskiem startowym i stanowiskiem wyczekiwania uwidacznia się w stopniu ich inżynierskiej rozbudowy.

Przy stanowiskach startowych i stanowisku wyczekiwania wybiera się miejsca punktu dowodzenia i posterunku meteorologicznego.

W miejscu przeznaczonym na punkt dowodzenia oznacza się położenie szczelin lub schronów dla składu osobowego, ukryć dla samochodów specjalnych i środków transportowych oraz okopów do samoobrony.

W miejscu posterunku meteorologicznego wyznacza się stanowisko stacji radiolokacyjnej RWZ-1 "Próba" lub karabinu-wiatromierza, stanowisko teodolitu oraz położenie okopów do samoobrony, a niekiedy również schronów lub szczelin dla obsługi.

Na stanowisku dowodzenia dywizjonu wybiera się miejsca dla samochodów specjalnych i środków transportowych, miejsce pracy i odpoczynku, miejsce centrali telefonicznej i radiostacji oraz określa się położenie okopów do samoobrony, a w niektórych wypadkach położenie schronów.

W pobliżu stanowiska dowodzenia wybiera się miejsce dywizjonowego punktu medycznego.

Na punkcie obsługi technicznej wybiera się ukrycia dla stanu osobowego, ukrycia dla dźwigów, naczep transportowych ^{i warsztatu}, a niekiedy i dla rakiet, miejsce do ładowania wyrzutni oraz położenie okopów do samoobrony. Ponadto rozpoznaje się drogi dojazdu i wyjazdu z punktu obsługi technicznej.

W rejonie rozmieszczenia punktu gospodarczego dywizjonu wybiera się ukrycia dla stanu osobowego, samochodów i kuchen oraz źródła wody i okopy do samoobrony.

O wynikach wyboru miejsc rozmieszczenia elementów ugrupowania bojowego dywizjonu odpowiedzialni za to oficerowie /podoficerowie/ meldują dowódcy grupy rekonesansowej w ustalonym przez niego miejscu i czasie. Z kolei dowódca grupy rekonesansowej może osobiście zapoznać się z rezultatami pracy podwładnych, wprowadzić konieczne zmiany i korekty oraz zatwierdza wybrane miejsca, po czym sporządza i przekazuje do sztabu dywizjonu schemat ugrupowania bojowego dywizjonu z legendą.

Zakres, kolejność i metodę pracy grupy rekonesansowej zawsze dostosowuje się do konkretnej sytuacji i posiadanego czasu. Jeśli zajdzie konieczność rozwinięcia dywizjonu /baterii/ wprost w marszu do wykonania zadania

ogniowego z nierozpoznanych stanowisk startowych, wówczas wyboru stanowisk startowych dokonuje się siłami poszczególnych baterii i natychmiast zajmuje się je w celu wykonania otrzymanego zadania.

Zadania bojowe mogą być postawione pododdziałom podczas rekonesansu /jeżeli rekonesans prowadzony jest pod dowództwem dowódcy dywizjonu/ lub w innym czasie.

Sposób i kolejność stawiania zadań bojowych pododdziałom zależy każdorazowo od konkretnej sytuacji bojowej i czasu.

Stawianie zadań nie jest aktem jednorazowym i nie musi obejmować od razu wszystkich zagadnień. Stawianie zadań może być dokonywane częściami w miarę rozpracowywania poszczególnych zagadnień przez sztab dywizjonu. Z braku czasu dowódca dywizjonu może podać podwładnym tylko te dane, które są im niezbędne do natychmiastowego przygotowania pododdziałów do wykonania otrzymanych zadań ogniowych.

Podczas organizacji działań bojowych /gdy sytuacja na to pozwala/, wydaje się pododdziałom ustne rozkazy.

W ustnym rozkazie bojowym dowódca dywizjonu zazwyczaj podaje:

- ostatnie wiadomości o nieprzyjacielu;
- zadanie bojowe dywizji;
- zadania ogniowe każdej baterii z podaniem numerów, współrzędnych i bezwzględnych wysokości celów, numerów rakiet, rodzaju i wysokości wybuchów, czasu wykonania uderzeń i ewentualnie stanowisk startowych, z których należy wykonać dane zadanie;
- kierunek zasadniczy strzelania;
- miejsce stanowiska dowództwa dywizjonu;
- sposób przesunięcia dywizjonu;
- czas gotowości do otwarcia ognia;
- sygnały kierowania ogniem i współdziałania.

W ustnym rozkazie nie powtarza się tych danych, które były już podane przed rekonesansem lub w czasie rekonesansu.

Rozkaz bojowy wydany ustnie powinien być zapisany przez oficera sztabu.

Przedsięwzięcia dotyczące zabezpieczenia bojowego działań pododdziałów, inżynieryjnej rozbudowy, organizacji łączności, rozwinięcia dywizjonu w ugrupowanie bojowe, zabezpieczenia medycznego i materiałowo-technicznego i inne mogą być podane zainteresowanym w formie wytycznych lub oddzielnych zarządzeń jeszcze przed wydaniem rozkazu bojowego względnie po jego wydaniu.

3. Organizacja topogeodezyjnego, meteorologicznego, balistycznego i technicznego przygotowania strzelania

a/ Organizacja przygotowania topogeodezyjnego

Topogeodezyjne przygotowanie strzelania obejmuje następujące przedsięwzięcia:

- określanie współrzędnych prostokątnych i wysokości bezwzględnych stanowisk wyrzutni na stanowiskach startowych i stanowiskach wyczekiwania;
- określanie szerokości geograficznej stanowisk startowych i stanowisk wyczekiwania /wszystkich stanowisk wyrzutni/;
- wytyczenie, na każdym stanowisku wyrzutni, zasadniczego kierunku strzelania i jednego-dwóch kierunków orientacyjnych na każdym stanowisku stacji radiolokacyjnej.

Jeżeli zachodzi potrzeba prowadzenia ognia do celów /obiektów/ położonych w przyległej strefie, to oprócz powyższych przedsięwzięć należy dokonać przeliczenia współrzędnych wszystkich stanowisk wyrzutni i stacji radiolokacyjnych oraz określenie poprawek na przejście do strefy sąsiedniej.

W zależności od konkretnej sytuacji bojowej i posiadanego czasu topogeodezyjne przygotowanie strzelania może być wykonane na podstawie dokładnego przygotowania topogeodezyjnego lub na podstawie mapy /zdjęć z siatką kilometrową/ w skali 1:25 000 lub 1:50 000 z użyciem przyrządów, względnie środkami zmechanizowanymi /autotopograf/ lub radiotechnicznymi.

We wszystkich wypadkach przygotowanie topogeodezyjne powinno być sprawdzone. Przy sprawdzeniu przygotowania topogeodezyjnego należy stosować jak najdokładniejsze sposoby, na jakie pozwalają konkretne warunki i czas. W razie wykrycia błędu w określeniu współrzędnych i wytyczeniu kierunku zasadniczego /orientacyjnego/ prace te należy wykonać powtórnie.

Organizacją topogeodezyjnego przygotowania strzelania w dywizjonie zajmuje się sztab dywizjonu. Podstawą do organizacji topogeodezyjnego przygotowania jest zwykle zarządzenie sztabu AD i wytyczne dowódcy dywizjonu. Po zapoznaniu się z zarządzeniem i wytycznymi oraz po przestudiowaniu sytuacji topogeodezyjnej /ilości, rozmieszczenia i charakteru istniejących punktów topogeodezyjnych/ i terenu, a także konkretnej sytuacji bojowej, sztab dywizjonu ustala sposób wykonania prac topogeodezyjnych, określa zakres, kolejność i terminy wykonania prac topogeodezyjnych, przesyła zainteresowanym wykaz współrzędnych punktów sieci oraz kieruje przebiegiem prac.

Wykonawcami całokształtu prac związanych z topogeodezyjnym przygotowaniem strzelania są drużyny topograficzne baterii, którymi kierują ich bezpośredni przełożeni.

Na topogeodezyjne dowiązanie jednego stanowiska startowego /stanowiska wyczekiwania/ przez drużynę topograficzną baterii startowej potrzeba czasu:

- określenie współrzędnych wyrzutni - pobieżnie, wytyczanie kierunku zasadniczego wyrzutni i kierunków orientacyjnych posterunku meteorologicznego przy użyciu kątomierza-budoli - 15 do 25 minut;
- określenie współrzędnych wyrzutni - pobieżnie, wytyczanie kierunków przy pomocy autotopografu z zastosowaniem czterech punktów nawrotu - 35 minut;
- określenie współrzędnych pobieżnie, wytyczanie kierunków przy pomocy orientacji astronomicznej - 30 do 50 minut;
- określenie współrzędnych pobieżnie, orientacja geodezyjna - 2 do 3 godzin;

- określanie współrzędnych i orientowanie sposobem dokładnym - 4 do 6 godzin.

b/ Organizacja przygotowania meteorologicznego

Meteorologiczne przygotowanie strzelania polega na określeniu danych meteorologicznych niezbędnych do obliczenia poprawek na odchyłki meteorologicznych warunków strzelania od warunków tabelarycznych. Przy obliczaniu poprawek bierze się pod uwagę wpływ warunków meteorologicznych na aktywnym i na biernym odcinku toru lotu rakiety.

Dane meteorologiczne wymagane do obliczenia poprawek na odchyłki meteorologicznych warunków na aktywnym odcinku toru lotu rakiety określają posterunki meteorologiczne baterii, a dane do obliczenia poprawek na odchyłki warunków na biernym odcinku toru określa stacja meteorologiczna armii i zostawia je w komunikatach.

Meteorologiczne warunki strzelania uwzględnia się przy określaniu danych do strzelania na punktach dowodzenia baterii i kontroluje przez sztab dywizjonu.

Posterunek meteorologiczny baterii dokonuje pomiaru kierunku i szybkości wiatru w warstwie aktywnego odcinka toru lotu rakiety za pomocą stacji radiolokacyjnej RWZ-1 "Próba" lub karabinu-wiatromierza. Wyniki sondowania wiatru na aktywnym odcinku toru przekazuje drużynie rachunkowej baterii oraz sekcji przygotowania danych dywizjonu. Sondowanie wiatru w warstwie aktywnego odcinka toru należy rozpoczynać nie wcześniej, jak 10-15 minut przed otwarciem ognia.

Czas pracy posterunku meteorologicznego baterii od chwili rozpoczęcia sondowania do otrzymania wyników wynosi:

- przy użyciu stacji meteorologicznej "PROBA":
 - sondowanie do 500 m : w dzień 3-5 min, w nocy 4-6 min;
 - sondowanie do 1000 m: w dzień 5-7 min, w nocy 6-8 min;
 - sondowanie do 1500 m: w dzień 7-9 min, w nocy 8-10 min.
- /Rozwinięcie stacji "PROBA" - w dzień 6-8 min, w nocy 8-10 min/;

- przy użyciu karabinu-wiatromierza:
 - nabojem ZP-1: w dzień 5-7 min, w nocy 7-9 min;
 - nabojem ZP-2: w dzień 6-8 min, w nocy 8-10 min.
- /Rozwinięcie karabinu-wiatromierza - w dzień 3-5 min, w nocy 4-6 min./.

W zakresie przygotowania meteorologicznego dowódca dywizjonu zobowiązany jest dopilnować terminowego odbioru komunikatów meteorologicznych i właściwego ich wykorzystania w sztabie dywizjonu i w bateriach. Komunikaty powyższe przekazywane są za pomocą radia co dwie godziny i każdorazowo dwukrotnie. Długość fal i kryptonim radiostacji przekazującej komunikaty oraz czas ich przekazywania podaje się do wiadomości zainteresowanym. Komunikaty te sztab dywizjonu i baterie powinny odbierać bezpośrednio za pomocą odbiorników radiowych. Sztab dywizjonu w koniecznych przypadkach może powtórzyć nadanie komunikatu zainteresowanej baterii.

Bezpośrednie wykorzystanie komunikatów meteorologicznych realizowane jest w bateriach i na szczeblu dywizjonu.

W celu zabezpieczenia przygotowania meteorologicznego strzelania dowódca dywizjonu powinien:

- wydać wytyczne odnośnie sposobu i czasu otrzymania i wykorzystania komunikatów meteorologicznych ze stacji meteorologicznej armii;
- kontrolować terminowe odbieranie i prawidłowe wykorzystanie komunikatów meteorologicznych przez sekcję przygotowania danych dywizjonu i drużyny rachunkowe ~~sekcji~~ baterii;
- kontrolować prace posterunków meteorologicznych baterii.

c/ Organizacja przygotowania balistycznego

Balistyczne przygotowanie strzelania polega na określeniu danych balistycznych potrzebnych do obliczenia poprawek na odchyłki balistycznych warunków strzelania od warunków tabelarycznych.

Podstawowe dane balistyczne niezbędne do obliczenia poprawek na odchyłki balistycznych warunków strzelania od warunków tabelarycznych zawarte są w charakterystykach

każdej rakiety, które przekazywane są do dywizjonu wraz z dowożonymi raketami na punkt obsługi technicznej. Z punktu obsługi technicznej dane te powinny być dostarczone do sztabu dywizjonu. Natomiast dowódcy baterii korzystają tylko z charakterystyk tych rakiet, którymi załadowana została wyrzutnia lub przewidziane są dla danej baterii. Charakterystyki te zwykle odbierane są na punkcie obsługi technicznej podczas ładowania wyrzutni.

W ramach przygotowania balistycznego, na szczeblu dywizjonu i baterii, należy: organizować prawidłowe przechowywanie rakiet na punkcie obsługi technicznej i na wyrzutniach, prawidłowe i terminowe określanie temperatury /ładunków napędowych rakiet/ oraz kontrolować prawidłowość uwzględniania balistycznych danych rakiety podczas obliczania nastaw do strzelania.

W tym celu dowódca dywizjonu wydaje odpowiednie wytyczne i przy pomocy swego sztabu kontroluje ich realizację.

d/ Organizacja przygotowania technicznego

Techniczne przygotowanie strzelania polega na odpowiednim przygotowaniu wyrzutni i rakiet do strzelania, sprawdzeniu przyrządów celowniczych, uwzględnieniu poprawek na odchyłkę linii celowania i na różnicę kątów podniesienia na celowniku i określonych za pomocą kwadrantu.

Prace związane z przygotowaniem wyrzutni i rakiet do strzelania wykonuje się zwykle na stanowiskach wyczekiwania, a niekiedy na punkcie obsługi technicznej.

Na wyrzutni sprawdza się po-ładkową sieć elektryczną, aparaturę specjalną oraz wszystkie mechanizmy wyrzutni i przyrządy celownicze. Podczas sprawdzania rakiety należy zwracać uwagę na ewentualne uszkodzenia zewnętrzne oraz sprawdzić działanie mechanizmów głowicy.

Poprawki na odchyłkę linii celowania i różnicę kątów podniesienia określa się okresowo /podczas przeglądów rocznych, przy przejściu z eksploatacji letniej na eksploatację zimową i na odwrót, po dłuższym okresie eksploatacji w warunkach bojowych, po dokonaniu marszu na dużą

odległość/ i uwzględnia się, jeżeli ich wielkości przekraczają 2 tysięczne - odchyłka linii celowania i 1 tysięczna - różnica kątów podniesienia.

Zewnętrzny przegląd wyposażenia elektrycznego i aparatury specjalnej wyrzutni w rejonie stanowiska oczekiwania /stanowiska startowego/ trwa: w dzień 4-6 minut, w nocy 5-7 minut. Pełne sprawdzenie wyrzutni trwa: w dzień 20-35 minut, w nocy 25-40 minut.

4. Planowanie ognia i przesunięć /manewru/

Planowanie ognia w dywizjonie ma bardzo ograniczony zakres, gdyż wszelkie zagadnienia związane z wykonywaniem zadań ogniowych rozstrzygane są w zasadzie na szczeblu dywizji. Zasadniczym elementem planowania ognia na szczeblu dywizjonu może być podział zadań ogniowych między wykonawców, chociaż i o tym w niektórych wypadkach może zdecydować sztab AD. W razie potrzeby w dywizjonie może być ustalony kierunek zasadniczy strzelania.

W czasie planowania ognia sztab dywizjonu nanosi na mapę punkty przygotowania danych /obiekty rażenia/ i inne niezbędne dane o nieprzyjacielu i oddziałach dywizji oraz elementy ugrupowania bojowego dywizjonu, sprawdza jego aktualne możliwości ogniowe i dokonuje podziału zadań między baterie.

Podczas podziału zadań należy uwzględnić położenie stanowisk startowych poszczególnych baterii załadowanych rakietami o odpowiedniej numeracji w stosunku do obiektów rażenia oraz faktyczny stan ich gotowości bojowej.

Wzajemne położenie obiektów i stanowisk startowych powinno zapewnić rażenie celu na optymalnych donośnościach i przy możliwie najmniejszym odchyleniu od kierunku zasadniczego strzelania.

Zadania ogniowe zaplanowane w czasie organizacji działań stale udokładnia się, a wszelkie zmiany i poprawki doprowadza się do wykonawców.

Przesunięcia /manewr / pododdziałów dywizjonu planuje sztab dywizjonu na podstawie danych otrzymanych ze sztabu AD i wytycznych dowódcy dywizjonu.

Sztab artylerii dywizji w tym względzie powinien dywizjonowi każdorazowo podać:

- przewidywane główne i zapasowe rejony stanowisk startowych;
- drogi przemarszu, sposób ich wykorzystania;
- sposób przesunięcia /manewru/, czas /sygnał/ wyruszenia dywizjonu /baterii/;
- termin osiągnięcia gotowości ogniowej w nowym rejonie;
- sposób osłony przemarszu dywizjonu i inne niezbędne dane.

Na podstawie tych danych dowódca dywizjonu wydaje sztabowi wytyczne określające:

- skład, czas wymarszu i zadanie grupy rekonesansowej dywizjonu;
- ugrupowanie dywizjonu w nowym rejonie stanowisk startowych;
- ugrupowanie kolumny marszowej dywizjonu /baterii/ podczas przemarszu;
- drogi przesunięć;
- przedsięwzięcia w celu wykonania zadań ogniowych podczas rozwinięcia z marszu;
- zadanie ogniowe pododdziałów z nowego rejonu stanowisk startowych;
- sposób, siły i środki do organizacji zabezpieczenia bojowego w czasie przemarszu i w rejonie rozwinięcia.

Sztab dywizjonu rozpracowuje te zagadnienia, wydaje niezbędne zarządzenia wykonawcom i dopilnowuje ich wykonania.

W zakresie planowania ognia, przesunięć i manewru w dywizjonie opracowuje się dwa zasadnicze dokumenty: mapę kierowania ogniem i tabele ognia. Dokumenty te służą do kierowania działalnością bojową dywizjonu przez cały czas walki.

Mapa kierowania ogniem

dywizjonu sporządzana z zasady w skali 1:100 000 lub 1:50 000, jest zasadniczym dokumentem bojowym i powinna zawierać wszystkie dane niezbędne do kierowania ogniem i manewrem dywizjonu.

Na mapę kierowania ogniem dywizjonu nanosi się:

- położenie i ugrupowanie nieprzyjaciela;
- pas działania dywizji, położenie czołowych oddziałów, planowane zadania dywizji, przewidywane rubieże wprowadzenia do walki pułku /pułków/ drugiego rzutu, stanowiska dowodzenia dywizji i osi ich przesunięć oraz inne dane niezbędne w konkretnej sytuacji bojowej;
- szczegółowe ugrupowanie bojowe dywizjonu w położeniu wyjściowym oraz w rejonach stanowisk startowych przewidywanych do zajęcia w wyniku przesunięć lub w drodze manewru z podaniem numeracji, stanowisk wyczekiwania i stanowisk startowych, dróg przesunięć /manewru/, kierunku zasadniczego strzelania oraz największej i najmniejszej donośności strzelania ze środka rejonu stanowisk startowych;
- obiekty uderzeń /główne i zapasowe/ z podziałem między wykonawców i podaniem ich numerów, współrzędnych punktów przygotowania danych, numerów rakiet, rodzajów i wysokości wybuchów oraz czasu wykonania uderzeń;
- rejonny szczególnej uwagi /rejonny celów/ baterii dywizyjnej;
- rubieże, po opanowaniu których dywizjon /bateria/ ma rozpocząć przesunięcie lub osiągnąć gotowość do wykonania uderzenia /rubieże bezpieczeństwa wojsk własnych/;
- zarysy i wymiary rejonu promieniotwórczego skażenia terenu /przy wykonaniu naziemnych wybuchów jądrowych/ z podaniem stopnia natężenia promieniowania po upływie jednej godziny od wybuchu.

Oprócz powyższych danych na mapie kierowania ogniem uwidacznia się plan manewru każdej baterii wewnątrz rejonu stanowisk startowych dywizjonu.

W planie tym podaje się:

- drogi manewru między punktem obsługi technicznej i stanowiskiem wyczekiwania oraz stanowiskiem wyczekiwania i stanowiskami startowymi;
- odległość i czas potrzebny na przebycie drogi;
- kolejność zajmowania stanowisk startowych przez każdą baterię /przy istnieniu jednej drogi manewru/;
- czas potrzebny na przygotowanie do otwarcia ognia.

W niektórych wypadkach na mapie kierowania ogniem celowo mieć następujące dane dodatkowe:

- sygnały dowodzenia /kierowania ogniem/, powiadamiania i współdziałania;
- kryptonimy stacji i osób funkcyjnych;
- terminy dostarczania rakiet /data i godzina dostarczenia/;

Uderzenia planowane na mapie kierowania ogniem oznacza się symbolicznie rakieta na tle obiektu /celu/ w punkcie przygotowania danych z podaniem numeru rakiety, w liczniku - numeru celu, w mianowniku - numeru wyrzutni lub baterii startowej, a niekiedy czasu wykonania uderzenia, wysokości wybuchu.

Tabela ognia dywizjonu przedstawia podział zadań ogniowych między baterie i może być wykonana bezpośrednio na mapie kierowania ogniem lub jako oddzielny załącznik.

W tabeli ognia dywizjonu podaje się /jeżeli poniższe dane dywizjon posiada/:

- numery głównych i zapasowych obiektów /celów/;
- współrzędne punktów przygotowania danych;
- numer rakiety, rodzaj i wysokość wybuchu;
- wykonawcy /baterie i numer stanowiska startowego oraz czas wykonania zadania/;
- sposób działania baterii po wystrzale;
- sygnały do otwarcia ognia.

Tabela ognia może ponadto obejmować zadania baterii dyżurnych.

Z powyższego wynika, że tabela ognia powinna ujmować całokształt zagadnień związanych z wykonaniem zadań postawionych dywizjonowi przez dowódcę artylerii dywizji, a jednocześnie umożliwiać dowódcy dywizjonu kontrolowanie wykonania przez podległe mu baterie poszczególnych uderzeń.

Dowódca i sztab dywizjonu zobowiązani są w maksymalnym stopniu udzielić pomocy podległym dowódcom oraz skontrolować przygotowanie ich pododdziałów do wykonania postawionych im zadań.

Kontrola przygotowania pododdziałów do działań bojowych oraz ich działań w toku walki powinna być przeprowadzona we właściwym czasie i skierowana na wykrycie i usunięcie braków w działalności podwładnych oraz na dokładne wykonanie postawionych im zadań.

Najlepszym sposobem kontroli i pomocy przed rozpoczęciem działań bojowych jest osobisty wyjazd dowódcy dywizjonu, jego zastępców i szefa sztabu bezpośrednio do pododdziałów.

Wysiłek kontroli i pomocy powinien być skierowany głównie na przedsięwzięcia zapewniające szybkie, sprawne, dokładne i terminowe wykonanie wszystkich zadań ogniowych oraz zachowanie pełnej zdolności pododdziałów przez cały czas walki.

BIBLIOGRAFIA

1. Instrukcja użycia dywizjonu /baterii/ rakiet taktycznych, Wyd.MON, Warszawa 1962 r., Sygn. Art.419/62.
2. Zasady użycia samodzielnego dywizjonu rakietowego.Wyd. Szefostwo Artylerii WP. Warszawa 1962 r.
3. Biuletyn Informacyjny Nr 4/54/. Wyd.Sztab Generalny MON, Warszawa 1962 r.

Wykonano 50 egz.
egz.nr 1-50 bibl.tajna spec.
wyk. płk Kaganiec
druk.I.Balcerzak
dnia 8.09.1964 r.
nr ks.masz.001963/WV

OPRACOWAŁ:
ADIUNKT KATEDRY TAKTYKI WRIArt.

płk dypl. K. KAGANIEC

UAKTUALNIŁ:
ADIUNKT KATEDRY TAKTYKI WRIArt

ppłk dr Kazimierz GOCYLA